

Совет по образованию

Буолар кунэ: 23.03.202 г.

Итии Концепцията 2018- 2021 сүлларга түүланан ылышлыбыта. Кини сурун идеята - бары билэрбит курдук иитиилэх киини тываарыы- ол эбэтэр урдук духуобунай култууралаах, айымннылаах ойдоох-санаалаах, гражданин бывытынан компетентнай, тоообут дойдугун бугуннугар уонна инники дылбатыгар эпизетинэй ойдуур, бэйэтин аттыгар олорор дёнөн культуратын, угэйн убаастыр буолохтаабар сытар.

Сурун съяннастарынан ыйыллыбыттара: **Патриотизм-** дьэс кэргэннэ, тоообут дойдуга таптал, **гражданственность-** бэйэ быраабын тус бэйэтигэр уонна общества сайдарын түүгар соптоохтук түаныы, **улэбэ айымннылахтык съяннаныы-** улэлииргэ уоруйэбий уъугуннары, **наука-** уорэбий съаналааын, **искусство уонна литература-** киин ис туруга, **айыл5а-** экология, доруобуйга, киинэхэ убаастбыл.

Бу съяннастартан Концепциябыт хайысхалара тахсыбыттара. Билэрбит курдук б хайысхаба аттарыллан, проектар тырыллан улэбэ киирбиттэрэ.

2020 сыл тумугунэн улуус уорэбин тэрилтэлэригээр уопсайа 195 Концепция хайысхаларынан араас таьымнаах бырайыактар улэлээтилэр. Ордук элбэх бырайыак гражданской уонна патриотическэй иитиигэ бэлиэтэннэ. 2020 сыл уорэбиирий эйтгэтин улэйттэрин олуннуу ыйдаабы субэ мунньях чэрчитеинэн Концепция хайысхаларынан проектары коруу фестиваля ыытыллыбыта, кыайылаах бырайыактар улуус, нэйилиэк таьымыгар тарбанарга этиилэри , ыйыылары ылбыттара.

Концепция улэтин бывааныгар (дорожной картатыгар) олоуран хас биирдии уорэх оботун саастарынан аттарыллан(по уровни образования) туруоруллубут съял- сорук тоо соптоохтук ыытылларын хонтурууллуур съяллаах индикатордар оноууллан туолбуттара. Бу тумугун кордоххо **улэнэн иитии хайысха** уопсайа 72% тулла диэн бэлиэтэннэ (**5729** обону хапта). Манна сурун индикаторынан араас хабааннаах социальний бырайыактарга кыттыы, ворд скилз компетенцияларыгар обону дарьктааын, оскуола выпускниктарыгар- инники идэлэрин талан бываарыммыт обол ахсаана элбээчинэ киирдэ.

Сиэр-майги сайдыгта хайысхаба **5480** обо кыттыны ылбыта бэлиэтэннэ. Манна сурун индикаторынан торуччууну уорэтии буолар уонна торопптуу кытта улэ. Торуччууну уорэтиигэ быйыл иккис сылын түбааннаах макета 1 кылааска киирэр оболорго улууспут баялыгыгн аатыттан бэлэх оноууллубута биир улахан улэнэн аабабыт. Бу улэбэ элбэх обо араас таьымнаах конференцияларга, аабыларга кыттыны ылбытын бэлиетиит. Бу сыл устат улахан опростар ыытыллаллара бывааннанаар.

Гражданской уонна патриотическэй иитии **хайысхатыгар** **5383** обо хабылынна. Манна сурун индикаторынан уъяаан саастаах оболорго нэйилиэк, улуус республика символларын билии, оскуола оболоругар ВУД чаастарынан хабыллыы, проектнай улэлэргэ кыттыы киирдэ. Биир саамай улахан уонна обону, торопптуу барытын хабар улэ Мэнэ-Ханалас куннугэ буолар. Куннугу 2020-2021 уорэх дыллыгар сурдээх учугэй тас костуулээх уонна ис ховооно байыттыллан Концепция бары хайысхата тумуллэн кордорулуннэ. Улууспут киэн туттар дёнөн кылаастарынан аттарыллан , кинилэр

олохторун-дъявахтарын сырдатар материаллар тумуллубуттэрэ кылаас салайааччыларыгар Концепция улэтин тэрийэн ыытарга биир пособие корунэ буолла. диэххэ соп. Бу уорэх дылыгар Дневник материалларыгар олобуран Майатаабы Ф.Г.Охлопков аатынан оскуола педагогтара "БИЛЛИМ" диэн ааттаан настольной оонньуу айан онордулар. Ону таынан Улууспут биллиилээх дьоно диэн викториналары ыытары сабалаатылар. Ол курдук ый ахсын 22 чызыылатыгар онлайн виктоиналар тэриллэллэр. Бугунну куннэ 1 кы кылаастан 6 кылааска диэри оболорго ыытылынна. Викторина бириэмэлээх, ол бириэмэ ийигэр ким элбэх соптоох эпизи биэрэр, ол обо кыайылаах тахсар. Муус устар ыйга-7-8 кылаастарга, ыам ыйыгар- 9-11 кылаастарга ыытыллара былааннанар.

Классы	Колич участников	Призеры
1 классы	262	1 м.- Мельжехси 2м. -Батара 3 м.-Тюнгюлю
2 классы	98	1м-Бырама 2 м.- Телиги 3 м.-Хоробут
3 классы	308	1м-Алтан 2м-МСОШ№1 3 м.- МСОШ №2
4 классы	371	1 м.-Алтан 2 м.-Павловск 3 м.- Павловск
5 классы	93	1м.-Чуйя 2.м.-Тыллым 3.м. Хоробут
6 классы	123	1 м.-МСОШ2 2 м.-МСОШ2 3 м.-Павловск
Всего:	1255	

Билинни куннэ Дневник атыыга тарбанытын боппуруустарыгар улэ ыытылла сылдьар.

2020 сыл тумугунэн угэскэ кубулуйбут улуус баялыгын сана дыиллаабы харыйатыгар сыл ахсын ыытыллар хайысхаларынан бастын уорэнээччилэри ааттыыр конкурс балашыланнъатыгар Концепция 6 хайысхатынан инники куоннэ сылдьар ситишилээх оболору тааарыы буолла. Барыта 60 обо 3 солк стипендиянан набараадаланна. Бу талааннаах оболору бэлиэтээчин улэтигэр улахан тэрээчин буолар, инники да оттүгэр кэйлибээкэ ыытылла турарыгар баа санаа баар. (Презентацияны коруу)

Всего подано заявок: 150

Не прошли отбор:

1. Морук-3 (спорт, труд-2)
2. Догдоно-2 (хомус, труд)
3. Нахара -1 (экология)
4. Чемоики-1 (Дух нравств).

Не подали заявку:

- 1.Томторская СОШ;

2. МВечерняя школа;
3. Елеч коррекц;
4. Хатылымы школа-сад;
5. Дойду школа-сад;
6. Батара.

Прошли отбор 26 школ.

Концепция улэтигэр биир саамай улахан уонна обону, торопптуу, педагогтары хамсатар тэрээйининэн Василий Константинович Степанов аатынан культура уонна спорт эстафетатыгар оскуола оболорун кытыннарын буолла. 2020 сылга уопсайа 36 оскуола барыта Мэнэ-Ханалас орогой ырыатын толоруутугар, хомуска оонньооунна, уус-урган оноуктар быystapkalarygar уонна сахалыны спорт коруннэригэр курэхтэстилэр, бэйэлэрин нэйилиэктэригэр улахан дьону кытта холбуу балл эптилэр. (индикаторга турбут ирдэбиллэргэ олобуран сахалыны камзол, халадаай ырбаахы итд корулуннэ).

Быйылгы дылга ЭКиС балавыяннъатыгар эбии уъяааннары киллэрэн хомуска, уус-урган аабыыга уонна хабылык коруннэригэр курэс былдьастылар. Нэйилиэк уопсай баллыгар оскуола оболорун уонна уъяаан оболоро орто баллара кириэбэ.

сыл ахсын спорт корунэр рекордар бэлиэтэннилэр:

тутум эргииргэ 2020 сылга улуус рекорда- Хара оскуолатын уорэнээччите 52 онорбут

2021 сылга - Майа Ларионов аат оскуола 9 кыл уорэнээччите Митрофанов Алексей 44 онордо, бу холобура республика Дыгын ооннуутун 2017 с. кыттылааба Айсен Ботуев 5 мун. 111 онорон рекорд олохтообут, онтон бийиги оболорбут 2 мун ийигэр онороллор, маны 1 муунутэбэ таяардаахха республика рекорсменын кытта быйылгы обот тэн, былырынны аяры барбыт. (1 мун 22 онорбуттар).

Кириэс тэбийитигэр былырынн рекорд - 47 тэ Тонулу нэйилиэгин обото онорбут буоллабына быйыл Матчитов Егор Алтан нэйилиэгин обото 58 улуус рекордун онордо.

Котох ынабы туруоруу 21 онороннор Иванов Артем, Дъабыыл 8 кыл уорэнээччите Павловской уорэнээччите Федоров Гаврил, 8 кыл, Тохтур Павлуккий Денис улууска инники куоннэ табыстылар.

Варламова Н.А.